

La Mainada

Preu: 15 cèntims. - Any 1. - Núm. 22
Barcelona, 4 de novembre de 1921

— Vols dir que és veritat que els ous aclaren la veu?

— Sí, que ho és, sí. Per això les gallines, així que han fet l'ou es posen a cantar!

LA MAINADA

Redacció i Administració: Vich, 16. - Telèfon G. 1471. - Barcelona
Subscripcions i correspondència: Quiosc del Liceu, Rambla del Centre

Correu de LA MAINADA

(Tancat el dijous, dia 27 d'octubre)

Durant la setmana hem rebut originals literaris, artístics, d'enginy o de passatemps, dels següents col·laboradors i col·laboradores, mainadistes estimats: Martí Pons Serra; Leandre Tomàs; Pepeta Franci; Mascort; Esteve i C.; Antolí Tarrats Mayola (Grans mercès!); Lluís Palli; Rafel Garcia; R. Mondragon; J. Costa; Lluís Jordà; Joan Hernández; Sarlé i Bernadet; Josep Guixà i Mateu; Néster; Carles Surribas (No envieu més que els originals vostres); J. Bonhumor; Lluís Ferrer Barbosa; Santiago Leonart; R. Aramon; Josep Llorenç; M. Balaguer; J. M.ª Domènec; Manuel Fernández Masó; Roseta Pedret (Gràcies, senyoreta!); Manuel Pedret; Isidre Parés; Tomàs Salla; R. Bartomeus; J. Tomàs Sordé; Antoni Climent; Josep M.ª Salas Julià; Jaume Sanmartí; J. Rigol; Antoni Jordà Ricart; P. Amat (Ja sortirà aviat); Fermí Palau Casellas (Gràcies!); V. Cusó Casals (Anirà el que pugui. No us impacienteu!); Ramon Samsó; Josep Oriol Serra; Antoni Baulies Colls; J. Lloret; Melcior Jusmet Freixas; Josep Aparicio; A. Verdaguier i Homs; Jesús M.ª Planas i J. Ll. Linàs.

Dels treballs que ens han remès els estimats col·labo-

radors, ANIREM PUBLICANT TOT EL QUE SIA PUBLICABLE: I DEL QUE NO, EN FAREM CENDRES. Com que això queda ben explícit, preguem que no ens facin més preguntes, ni multipliquin la correspondència inútilment. El que no surt és perquè no pot anar o perquè anirà quan li toqui el torn.

Lluís Tiera.— Està bé que ens ho digui. Potser anirà, si hi ha espai.

Marino Pallàs.— Llegiu la nota que va amb lletres versaletes. Està clara, oi?

Un que no firma.— Li dic el mateix que a l'anterior.

Jaume Massot.— Dispenseu. Tenen molta feina a la enquadernació. Ja ho tindreu aviat.

Uns mainadistes de Vilanova.— Feu-ho demanar al corresponçal.

Toribi Puig.— Ja reclamarem a Correus. Podeu veure la nota que posem respecte a la vostra queixa.

Lluís Miralles.— No seran els últims versos que ens envii, veritat, senyoreta? Molt complaguts de posar-los a les nostres pàgines!

Emili Solé.— Sentint-ho molt, no podem admetre altra col·laboració per a la Redacció que la ja compromesa.

Una abraçada a tots de

EL GUIA JOAN

PUBLICACIONS DE "LA MAINADA"

GRAN ÈXIT DE LES AUQUES

ALTRE ÈXIT: LES RONDALLES

1.ª **La Guerra de Successió** o la pèrdua de les llibertats catalanes

Auca patriòtica en 48 rodolins
escrits per J. LAGUA LLITERAS
i dibuixats per LAO ROMERO

2.ª **Facècies del senyor Fargues** el de les sabates llargues

48 rodolins d'un dels nostres
dibuixants més graciosos.
Versos d'un poeta famossíssim

Cada auca 10 cèntims

Demaneu-la a tot arreu

Primer quadern

La pubilla de l'estany

contada per N'Aureli Capmany
i il·lustrada per En Lao Romero

Demà sortirà la segona, titulada

LA PRINCESETA

contada per N'Aureli Capmany
i il·lustrada per En Garcia Escribà

Cada rondalla, amb coberta a dues
tintes, 15 cèntims

Demaneu-les a tot arreu

Els subscriptors al periòdic reben de franc les publicacions de LA MAINADA

En premsa:

Calendari de LA MAINADA per a 1922

Serà el millor Calendari que s'ha publicat a Catalunya, tant pel seu contingut com per la seva presentació. Anirà tirat tot ell a vàries tintes, sobre paper fet exprefés, i els millors escriptors i els més notables dibuixants honoren les seves planes. Demés publicarà monografies que cridaran extraordinàriament l'atenció dels llegidors. Serà, en resum, el

Calendari de Catalunya

FESTA de Tots Sants! Festa dels triomfadors, dels nostres germans, herois de la gran família humana, que varen viure al món en lluita sublim contra els monstres de les males passions i de les concupiscències, i varen alçar la glòria de la superació, la victòria de vèncer's a

ells mateixos i la joia de l'immolació i el sacrifici per a complir els més alts deus envers Déu i envers tota la huma-

nitat, necessitada de llurs exemples!

Tot el món cristià celebra la glorificació dels sants, els homes que dignificaren la nostra humana naturalesa amb proeses divines, i ens aixecaren al nivell mateix dels àngels. Tot el món cristià se sent orgullós i la gran festa. A totes les famílies hi ha presents, regals, dolços, panallets, llemins de tota mena, com una mostra exterior i material de la joia de les ànimes.

Tot endolcint els llavis, aixequen el cor al cel i nodriu desigs de magnanimitat.

Si la Festa de Tots Sants ens ajunta una vegada, anyalment, amb els nostres morts gloriosos, coronats de victòria, una altra solemnitat que la segueix, la Comemoració dels Fideles Difunts, ens solidaritza amb aquells altres germans de la família humana, quals destins ultraterrenals són

obscur i ens poden aparèixer luctuosos!

El Cristianisme, la religió més divina i més humana, predica la confraternització universal entre els vivents i també entre les generacions actuals i les passades! És la religió de l'Amor que ultrapassa les fronteres del sepulcre i de la mateixa mort fosca, i posa en les ombres del misteri resplendors de Resurrecció!

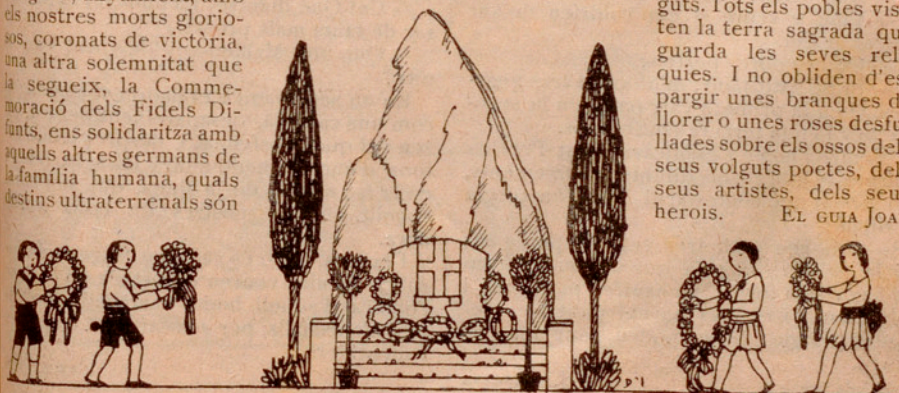
Devem als nostres volguts morts un tribut! Hem vingut al món, generacions darrera de generacions, unes portades per altres! No podem deslligar-nos dels avantpassats, sense un pecat greu d'ingratitude. Ells ens deixaren la civilització de que avui gaudim, lluitant contra la barbàrie del món primitiu, degenerat del seu origen. I també,

ells poemes de llum espiritual. I troballes científiques meravelloses, que ens faciliten la lluita per la vida. Ells han sembrat moltes roses en aquest camí d'exilats peregrins.

Tots els pobles nobles aixequen oracions a Déu demanant la pau pels morts volguts. Tots els pobles visiten la terra sagrada que guarda les seves relíquies. I no oblidem d'espargir unes branques de llorer o unes roses desfullades sobre els ossos dels seus volguts poetes, dels seus artistes, dels seus herois.

EL GUIA JOAN

UN ACUDIT DE SANT PERE (POPULAR)

UNA vegada hi havia un home que era molt bo, i durant la seva vida tot ho sofria amb paciència i resignació.

Quan va ésser vell s'encaminà vers el Cel.

— Pam, pam — trucà en arribar-hi.

— Qui hi ha? — contestà Sant Pere des de dintre. — I tot seguit tregué el nas per un finestró, i en veure l'home vell obrí de bat a bat.

— Què voldríeu?

— Vinc a veure si em voleu deixar entrar al Cel.

— Us heu d'esperar un ratet per a saber qui sou i d'on veniu, demés de quines obres o sacrificis heu fet durant la vostra vida.

I l'home començà a descabdellar:

— D'obres de caritat no n'he pogut fer gaires perquè era pobre; de sacrificis n'he fet molts: des del dia que em vaig casar fins que vaig quedar vidu, vaig patir molt.

— Ja en tinc prou; ja podeu entrar.

Allí a la vora hi havia un subjecte que no sabia què dir a Sant Pere perquè el deixés entrar; ell havia sentit que aquell home deia que s'havia casat una vegada i que havia patit molt; ell que sí, que se'n pensa una.

— Pam, pam.

— Qui hi ha — va contestar Sant Pere, des de dintre,

I tot seguit obrí.

— Què voleu?

— Vinc a veure si em voldríeu deixar entrar al Cel.

— Quines obres porteu?

— Jo he patit molt; m'he casat tres vegades; si en la primera vaig patir, en la segona més i en la tercera encara més.

Mentre l'home s'explicava, Sant Pere es mirava el llibre dels difunts i naixements, no sabent què contestar-li. Tot d'un plegat li digué:

— Vós heu patit tres vegades per gust: si la primera vegada que us vau casar no hi haguéssiu tornat, no hauríeu patit més i ara iríeu al Cel, més havent patit tres vegades per gust, bé en podeu patir una per força.

Sarrià de Ter

J. CASASSA

PER QUE EN LA LLUNA S'HI VEU UNA OMBRA HUMANA (POPULAR)

AIXÒ era un home mentider com un dimoni i llarg de dits una cosa de no dir: tot ço que li feia peça ho feia córrer en un girar d'ulls.

Es clavava sempre en dir que ja venia d'on totjust els demés anaven, i és per això que sortia només quan el sol dels gitans.

No passava matinada que algú del poble no es trobés a mancar quelcom, sens explicar-se la fuga. Però la cançó enfadosa ja durava massa, i tant va el cant i la font, que ve que es trenca.

I així fou.

Cert dia, un home, fent com aquell qui ve de l'hort, li va dir:

— Home, feia molts dies que no us havia vist. Que estàveu malalt?

— Ça, no! Ja us ho diré: ara a l'estiu, com que el sol és massa picant, penso que el millor és treballar de nit.

I no el va poder treure d'ací; que si l'un no era coix, l'altre no era manco.

Però com que tot té el seu balanç, va venir que, de bella nit, féu córrer un gros feix d'encenalls del llenyer d'un seu veí. Aquest l'endemà el topà, dient:

— Noi, m'ha volat un feix d'encenalls del llenyer. No sé pas qui dimoni se n'haurà enamorat!

— Això deu ésser cosa de la lluna, que és xucladora com una mala cosa.

— Ca! Què diantre! La lluna no és pas un sac de tants mals profits.

— Que no? Malfieu-vos dels que van de nits!

En un sant-i-amén el lladregot quedà fós com una candela, desapareixent del tot. El seu veí quedà esfeimat i, després d'una estona d'encantament, albirà la seva ombra en la faç mofeta de la lluna, qui se l'havia engolit, donant mostres de bona xucladora.

I encara, si no és cas que tingueu buburles als ulls, veureu encastada en la lluna l'ombra d'aquell home carregada amb un feix d'encenalls, per a escarment de lladres i mentiders.

CAMIL GEIS

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

EL SETGE DE BALAGUER

(Del 5 d'agost al 31 d'octubre del 1413)

Els balaguerencs han pres, d'uns quants anys ençà, l'habitut patriòtica de commemorar la data històrica del 31 d'octubre del 1413, en que la ciutat de Balaguer, on s'havia fet fort el comte d'Urgell, va retre's a En Ferran d'Antequera, després d'un duríssim setge. La caiguda de Balaguer representa el triomf definitiu de la dinastia castellana a Catalunya i el començament d'un període de decaïment per a la nostra nacionalitat, sense que això vulga dir que no hi hagués altres causes que treballessin en el mateix sentit.

La lluita entre el català Jaume d'Urgell i el castellà Ferran el d'Antequera, a qui la majoria dels compromissaris de Casp donaren injustament la corona, arribà al seu punt culminant en el setge de Balaguer.

El rei, considerant que l'actitud del comte d'Urgell era la d'un rebel, declarà a les Corts, reunides a Barcelona, que havia decidit castigar a D. Jaume i sortir personalment a combatre'l. En aquella ocasió, l'arquebisbe de Tarragona, en nom dels representants parlamentaris catalans, pregà a

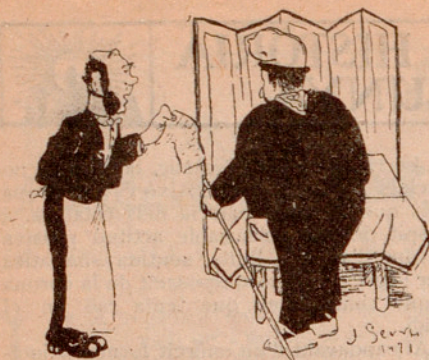
D. Ferran que, en el càstig, la justícia no exclusís la misericòrdia. Això és una prova més que la gran majoria dels catalans, a despit de llur censurable actitud passiva davant d'aquella lluita, sentien simpaties per l'egregi comte desposseït de la corona i que comprenien que tenia raó en el litigi.

Al capdavant d'un exèrcit format principalment de castellans, aguerrits en les lluites contra els serraïns d'Antequera, sortí el rei cap a Lleyda, on hi havien hagut ja alguns combats amb les forces del comte d'Urgell.

Amenaçat per les hosts del d'Antequera, D. Jaume es tancà a Balaguer, plaça que reunia grans condicions de defensa. A més dels vassalls del comte, hi havia a Balaguer, disposats per a la lluita, alguns aragonesos i nombrosos arquers anglesos i gascons.

Era el 5 d'agost del 1413 quan el rei castellà arribà davant la ciutat per a començar el setge. Aviat tingué l'exèrcit d'En Ferran un potent «material de guerra», com diem avui. També la ciutat posseïa poderosos enginyers de guerra, entre els quals hi havia la bombardera major, que tirava pedres de cinc a set quintars de pes, i trenta bombardes

- Tants diners val, una perdua?
- Es que som en temps de veda.
- Tafoi! Es quan haurien d'anar més barates, perquè és quan abunden més!

ordinàries que tiraven bales més grosses que una taronja.

Els balaguerencs es portaren bravament. Però la superioritat dels assetjadors en nombre de combatents i engins de guerra feu que aviat el setge prengué un caient desfavorable per als assetjats. Els projectils enemics feien grans destrosses a la població. L'auxili esperat no arribava. Els soldats anglesos i gascons que el comte havia llogat, desertaren. El pessimisme s'apoderà dels habitants de la ciutat.

En Ferran, que era un hàbil diplomàtic, oferí diverses vegades als balaguerencs el perdó si aquests es retien, i els amenaçà amb la seva venjança en cas contrari. A mesura que la situació de la plaça empitjorava, l'oferiment i l'amenaça del rei havien de pesar més en l'ànim dels balaguerencs. I, ja en el mes d'octubre, calgué que el comte pensés en la rendició.

Una antiga crònica catalana, la *Scriptura privada* o *La fi del comte d'Urgell*, explica aqueixos fets d'una manera molt dramàtica. Diu que D. Jaume, per no sacrificar els seus fidels vassalls, decidí retre's a D. Ferran, després de tallar-se la barba, en senyal de venciment, i que els balaguerencs s'hi oposaren, pregant-li que no es retés si no era amb salvetat dels seus bens i persona, puix ells més s'estimaven morir tots amb l'espasa a la mà, abans que la persona del comte fos ultratjada i els seus bens dissipats.

Però en els documents de la època i en les declaracions que consten al procés del comte d'Urgell, hi ha una altra versió. Segons declarà el notari de Balaguer, Nicolau

Cerdà, els habitants de la ciutat, veient que el socors repetidament anunciat no arribava i que cada dia desertaven de la plaça més soldats estrangers, indultats pel rei, determinaren acollir-se també a l'indult. Així ho manifestaren al comte. Aquest els pregà que esperessin alguns dies, i que si el socors esperat no arribava, podien fer allò que millor els semblés. Però els prohoms de la ciutat li feren notar que si el rei no allargava el terme de l'indult, l'esperar més dies els faria perdre els beneficis d'aquest.

Aleshores D. Jaume es decidí a entaular negociacions per a la sotmissió pròpia i la de la ciutat. Havent exigít el rei condicions molt dures, volia el comte reforçar-les i continuar la resistència. Però els prohoms balaguerencs no creien això possible, i la rendició vingué.

I el dia 31 de gener, el darrer comte d'Urgell, amb l'esposa i les filles, sortiren de Balaguer cap al campament reial. Don Ferran havia promès tant sols que li respectaria la vida i que no seria exilat dels seus regnes. En aquest darrer punt, la promesa del monarca fallà. A principis del 1414 el pobre comte fou dut al castell de Urenya (Castella). Després fou traslladat a Castro-Torafe, prop de Zamora, i d'allí, l'any 1426, al castell de Xàtiva, on morí l'any 1433, quan tenia uns 53 anys d'edat.

A. ROVIRA I VIRGILI

EL NOSTRE FULLEI *Funt amb aquest número repartim el xisè plec de l'emocionant i suggestiva novel·la*

ELS CAMINS DE LA SORT

que expressament per a LA MAINADA ha escrit el notable literat Ramon Reventós i ha il·lustrat l'esquísida Lola Anglada.

- No era d'or aquest rellotge?
- Sí, però perquè no me'l prenguin, hi he fet donar un bany de plata.

ELS NENS DE LA MEVA ESCALA

A la meva nebodeta Esther

MAMA, mama, on vas?
— Enlloc.
— Ai! vui venir enlloc... ¡vui venir!

La mama havia obert la porta i no hi ha hagut manera de fer entendre a la nena que no es disposava a sortir. I ha calgut, per a estalviar-li una obsessió i unes llagrimetes, sortir de debò, no sense que el papa rondinés: — ¡Masses contemplacions a aquesta nena, masses contemplacions! — Però tanmateix el papa estava un xic cruel, car en sortir, agafada al coll de la mama, feia tota contenta:

— Oóie, oóie... ¡jo vaig enlloc, amb la mama! oóie...

HAN pujat al quart pis on tenen un nadó d'ahir al vespre. La Montserrat i En Jordi, els germanets, de contents que estan, semblen dos pardalets que corressin pel pis.

La Montserrat pregunta: — Escolta, àvia: com és que tenim un germanet? ¡I per què no tenim una germaneta? — L'àvia ha explicat això:

— Quan han trucat al pis, jo estava cercant un barret per a posar al Jordi. I

vet aquí que ha arribat un menut. Si hagués demanat l'escombra, per exemple, el qui trucava hauria estat certament una nena...

Al cap d'una estona, En Jordi esguardava al cel, i l'àvia ha inquirit que cercava de veure el forat per on devia haver passat el marré, que ha arribat, ves si és prou! sense bolquers i tot.

Quan ha entrat la Salometa, ja hi havia qui sap les visites. En Ricardet, l'August, En Lluís, l'Anna Maria, En Miquel i una nena castellana, si fa no fa com la Salometa, però a qui la nostra nena no'ntèn, perquè a vint-i-nou mesos no hi ha cap català que

entengui l'espanyol. Per això ha estat possible aquest diàleg:

— *Sientes, el nene, como llora?*

— *Què dius?... tonta!*

L'Anna Maria, ahir que era dilluns, començà d'anar a estudi. L'Anna Maria té quatre anys i és una nena mimada, mimada, amb totes les joguines d'aquest món i un bé de Déu de vestidets i de sabatetes que sembla una reineta. Així, doncs, va a un estudi que la tornen amb cotxe, i vénen

als matins a cercar-la el mateix.

L'Anna Maria és rossa com una mandarina. Però una mandarina lligada a una cinteta de blaucel, que acabés amb un llaç, que són els ulls que té l'Anna Maria. Ahir, per anar a estudi, es degué d'emportar una nina molt maca perquè no s'enyorés. I es va deixar convèncer tot seguit. Però suau aquest matí ha entrat la mainadera a la petita cambra, i en dir: — Apa, nineta, que tens d'anar a estudi, — ha fet l'Anna Maria: — També? Una altra vegada?...

LA Salometa sap la O. Aquesta vegada el fet no és memorable, perquè li ha estat ensenyada, però és d'assenyalar que ella coneix la lletra per tot allà on la veu. Als llibres, als diaris, a qualsevol paper on sigui impresa, tant si és grossa com xica. Però només impresa.

Pels menesters de casa, el papa té penjada una picarra negra, i a vegades, amb guix, sol distreure la nena dibuixant-li el porró, el canti, les cadires i tot allò que la nena li va dient:

— Papa, fés un puó... papa, fés un cantiet, papa, fés una caïeta...

El papa ha feta una O. Dament d'un fondo negre tot lluent d'atzabeja, una circumferència d'una blancor magnífica. I ha preguntat:

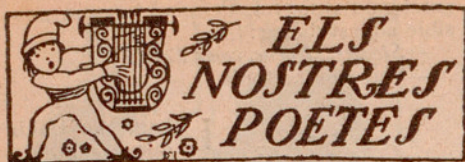
— Salometa: quina lletra és, aquesta?

I la nena:

— No hi és... iétra! La iüna, és!! la iüna!!!

J. SALVAT PAPASSEIT

ULTRATGE BOSQUETA

*Un crostó dur de penya és mon pedrig
en l'hora de Sol baix i brisa mansa;
la terra duu l'embaf de cremadig
de deu hores de calda a tota ultrança.*

*Revinc del cansament que m'ha donat
l'aspre camí, muntat a salt de gos,
amb un dalé infantil, per ser-hi aviat
a l'ombra, al cel, a l'aire apetitós.*

*Contemplo un pi esguerrat, ferit, retut,
amb els peus plens de fum d'una joguera,
jell que ens omplena el pit, bestreu salut,
acotxa a la sev'ombra falaguera,
i és com un pare-nostre al cel impiu
quan s'estronca la font i aprima el riu!...*

J. COSTA I POMÉS

A LA VERGE

*Té la cara blanca... blanca,
i d'or fi té els seus cabells;
té per galtes dugues roses,
i per llavis dos clavells.*

*En ses mans de lliu d'aigua
té la olor dels llessamins;
no n'hi hauria pas un'altra
tan flairosa en els jardins!*

*Ella n'és ma enamorada!
ella n'és mon dolç anhel!...
...!Que feliç seré veient-la,
si en morir me'n vaig al cel!*

JOAN MARTI I APARICI

PREC

*No us demano, Senyor, justícia;
perquè sé, i és pesar meu,
que res a mi em pervindria
si a quiscú doneu el seu.*

*Mon ser, mon bé, ma esperança,
tot quant tinc, a Vós ho dec;
mai m'ha mancat vostra gràcia:
¡que vingui a mi eternalment!*

SEBASTIÀ FARNÉS

ARA QUE TENS
DAMUNT LA FALDA...

A la meua esposa

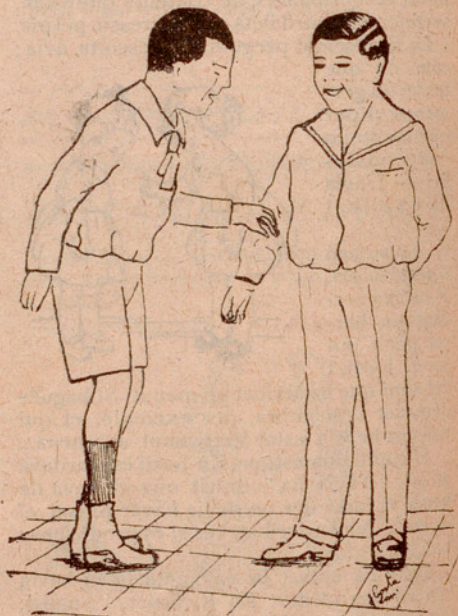
*Ara que tens damunt la falda
aquest infant tan ros i bell;
ara que fas del seu cabell
amb rinxos d'or una guirnalda.*

*Ara que veus com se t'enfila
damunt del pit i dalt del coll,
i per un bes que ell te refila
n'hi tornes mil donats a doll.*

*Ara que sents ta cara encesa
pel foc d'amor dels seus ulls blaus,
i de tant forta l'escomesa
t'ha fet cridar: — Fillet, si caus!*

*Diga'm si saps dir-me l'esclat
que ara el teu cor d'amor amara,
i si saps dir-me la beutat
de veure't forta, i jove, i... mare.*

S. SABATER OLIVER

— ¿Saps per què els castellans de ço veritable, en
diuen real?

— Perquè la qüestió són quartos, home!

253. Santa Maria, de Sans
(ANTONI CORT)

254. Sant Antoni, de Vilanova i Geltrú
(C. P. AMAT)

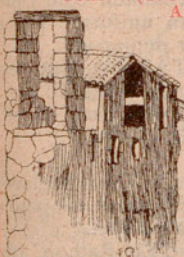
255. Santa Maria del Mar
(AMADEU CORREAS)

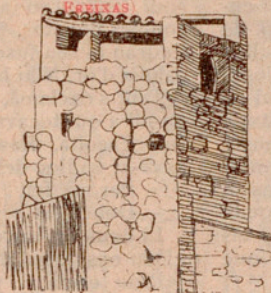
256. Sant Joan de Valls
(E. TOMÀS)

I Concurs de LA MAINADA ELS CAMPANARS DE CATALUNYA

(Vegeu-se les condicions annexades per a poder optar en aquest Concurs, en els números 1, 2 i 3 de LA MAINADA)

257. Sant Feliu de Guíxols (En runes)
(L. PRIG)

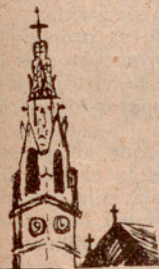
258. (Sant Feliu de Guíxols)
(La seva misèria)
(M. GIRONA)

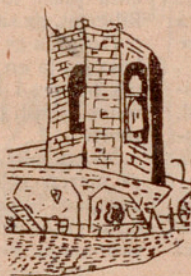
259. Sant Llorenç, de Lleyda
(ENRIC BRAGADO)

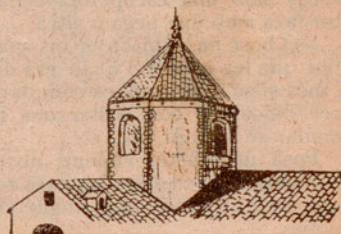
260. Santa Maria del Pi
(ERNEST MINGUILLÓN)

261. Castellari del Vallès
(MARIA ROSA ARCS)

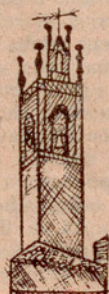
262. Colònia Güell, de Santa Coloma
(MIQUEL ELIAS)

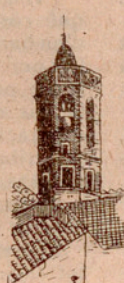
263. Sant Agustí, de Barcelona
(ROSSEND VINYAS)

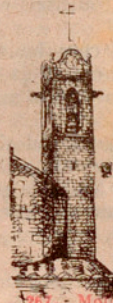
264. Sant Jesús, d'Horta
(E. CONDELLO)

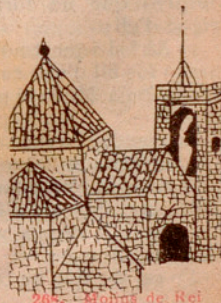
265. Sant Feliu, de Barcelona
(MONTSERRAT REUS)

266. Sant Feliu, de Sabadell
(M. DRIACH)

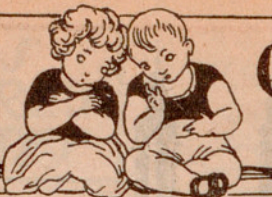

267. Mare del Vallès
(JOAN MATOL)

268. Església de Rei
(M. GALTICA)

DE LES COSES QUE PASSEN

E L G O S

Ex Ramon, de petit, petit, mostrà un caràcter arruixat. Ningú com ell empaïtava un gat o un ca; cap dels seus companys era ardit com ell per a saltar la paret dels horts d'altri i endur-se'n la fruita, ni certèr en el cop de pedra que posava allà on fitava l'ull, lloc que dissortadament era sempre la closca dels adversaris; més encara: fou ell qui en les batalles del Rostet, en sortir d'estudi, introduí l'ús de la fona, amb el que conseguí de moment la desfeta total dels enemics refiats en l'aventatge de ses posicions al cap-d'amunt de la costa, i més tard, quan els altres ja tingueren mandrons, que els trencs fossin més pregonis i la senyal que deixaven, per tota la vida.

Anà creixent, i, encara que agafat a l'aixada que son pare li col·locà a les mans perquè es guanyés honradament el pa de cada dia, en tenir ocasió, anava al bosc a caçar amb una escopetota vella i sempre tornava amb una peça o altra.

Del bosc en sabia tots els viaranyis millor que les guilles, i quan era dintre d'ell, i més si se'l miraven, es complavia en vèncer dificultats com saltar una torrentera, enfilarse a un pi, etc., etc.

Posà un caràcter violent; no es torçava per ningú, i, després d'algunes renyines en que sortí victoriós, esdevingué el gallet del poble.

Tots els xicotés el temien i envejaven, sabent que no li feia por res, i, sobretot, després que un foraster, militar retirat, digué d'ell:—

Ah! si aquest noi així com ha nascut pagès fós fill d'una casa de ciutat, ja fóra a l'Acadèmia Militar i prompte seria un gran capità!

Es començà a parlar de guerra aleshores, i el Govern del Rei envià agents pels pobles a recollir minyons per anar a la guerra. Tots els companys d'En Ramon temien que els toqués la mala sort; ell, en canvi, semblava desitjar-ho.

No cal dir que en totes les cases del llo-

garet es plorava, però, a casa En Ramon, més que en cap altra.

Vingué el dia del sorteig i sortí lliure. Sa mare, la pobra, reia i volia fer dir una missa, però el noi, en sentir-ho, començà a maleir el seu destí, dient:

— Desventurat de mi! Au, Ramon, resta aquí fangant o agafat a l'arada, mentres aquests donetes, que tremolen com velles, tindran el seu fusell i un uniforme ple de galons d'or. N'hi ha per penjar-se!

Tant s'exclamà, que l'Alcalde, que tenia un fill a qui tocava anar-hi, li digué:

— Escolta, Ramon, vols vint unces i anar-hi en lloc del noi?

— Per mi, fet.

— Doncs, fet. Vina a casa i ho arreglarem.

Li donà les unces, arreglaren els papers, i Déu ens guard d'un ja està fet.

Prou cridà el pare d'En Ramon, prou plorà sa mare. Res hi valgué: hagué d'anar a soldat. Diguem en honor seu que deixà a casa quasi tot l'or en que havia venut sa llibertat, sa sang, qui sap si sa vida.

Després es despedí de sa promesa (el bútxara ja en tenia) i li prometé tornar amb els honors i senyals de la victòria al damunt. Ella li prometé esperar-lo fins a la mort.

Marxà ple d'il·lusions que, ai!, prompte es marciren com lliris sota el sol. No li agradava el ranxo, ni li plavia la disciplina de la caserna; era un turment l'ésser sempre manat. Però, es consolava, dient:

— Ba! Això és l'aprenentatge; quan em portin davant de l'enemic, quan pugui fer de les meves, tots veuran qui és En Ramon.

I vingué el dia. L'embarcaren i sapigué què cosa era el mareig, sobre la coberta d'un barco, fent tombs com un barril, mullat per l'aigua dolça del cel, que queia sense parar, i per l'amarga de les ones de la mar, que semblaven voler arrebar-sar-lo dels taulons on s'agafava amb les ungles.

Arribaren, s'assecà al sol, i, amb poc descans, els portaren a combatre.

Ell era un brau, ja ho hem dit, i com a brau es comportà un dia, i altre, i altre.

Els seus superiors se'n donaren compte tot seguit, i, de primer, felicitacions; des-

prés, una creu, els galons de caporal, més creus, una medalla i, finalment, els galons de sergent, feren creure al pobre Ramon que havia trobat son camí. Les bales ja el cercaven, potser massa sovint, àdhuc l'esgarraparen alguna vegada, però precisament perquè mai no li havien fet mal de veres, es confiava més i més.

Un bell-matí tocaren a diana, sortiren, i de seguida començà el combat. Els enemics eren molts i presentaven terrible resistència. Després de resistir foren més, començaren a avençar, i la situació dels d'En Ramon era difícil. De difícil passà a greu. La

mitja d'homes. Uns morts, altres més o menys mal ferits.

En Ramon era un dels greument tocats. Passà una setmana entre la vida i la mort. Després, en refer-se, es trobà sense una cama i sense la mà esquerra. En canvi li donaren una creu amb set pessetes al mes i el tornaren a casa.

Al pob'e tothom se'l mirava amb admiració; els diaris parlaren d'ell un vespre. Mentre, el mantenien sos pares i ell estava tot trist i concirós, car la promesa era casada amb el fill del batlle, a qui ell vengué

— Vols vint unces i anar-hi en lloc del noi?

tropa vacil·lava, anaven a morir o caure presoners.

El tinent que manava cridà:

— Sergent Ramon! Posem-nos-hi vós i jo. Veïam si ens segueixen aquests covards.

En Ramon contestà:

— Amunt!

I, girant-se als soldats, els digué:

— Ens deixareu morir sols? Amunt, minyons!

Tots els seguiren: la embestida fou de boig, l'enemic cedí, quedaren vencedors.

Però...

Vet aquí que per terra jeien dotzena i

la llibertat i la sang. Morts els seus pares, hauria d'anar a captar.

El carter del poble morí aleshores i ell ocupà son lloc. Un dia tractaren de robar-lo uns lladregots; es defensà, en sortí bé, però es comprà un gos de pastor.

Li deia Ramon al gos. Un dia li preguntaren el perquè, i respongué:

— Li he donat el meu nom i el meu esperit d'abans; ell em defensa a mi com jo ho feia amb els altres, esperant que li tallin una pota. Jo soc el Carter ara; ell és el Ramon que jo era, el gos de atura.

JOAN TUYET

— Val deu cèntims més, puix el pa des d'avui s'ha apujat.
— Per això li prenc d'ahir.

SEGON CONCURS DE LA MAINADA

¿QUINA OBRA BONA HAS FET DURANT LA SETMANA?

175. La tarda de la «Festa d'infants i de flors», quan va començar a caure pedra, vaig recollir les banderes de LA MAINADA que queien per terra.

ERANCESCA BOSCH
12 anys

176. Havent-me donat la mamà cèntims per a comprar l'esmorzar, vaig veure un pobre, i li vaig donar els diners.

JÚLIA PETIT
12 anys

177. Vaig comprar un niu d'ocells i els vaig preguntar de quin arbre era, posant-lo jo a son antic lloc.

F. MILÀ

178. El diumenge passat vaig anar a combregar perquè Déu dongui molts anys de vida a LA MAINADA.

JACINT MONTLLOR

179. Anant a estudi vaig trobar un pobre a la porta, que em demanava caritat, i li vaig donar el meu berenar.

JOSEP SOLANO

180. La bona obra que he fet aquesta setmana, ha sigut deixar un periòdic castellà per a poder comprar LA MAINADA.

M. JIMÈNEZ

181. Pel carrer vaig veure un ceguet que havia de travessar, i jo el vaig agafar pel braç i el vaig acompanyar a l'acera.

JOSEP CRUMOLS

182. El diumenge vaig fer dir una missa en memòria de la meua tia, dels cèntims d'anar al cine cada festa.

J. SARDÀ PUSTICU
11 anys

183. Anant a passeig vaig trobar una pobra i li vaig donar deu cèntims que tenia per a comprar bombons.

FRANCESC ALSINA

184. He enviat diners a l'Hospital de Barcelona perquè cuidin a les criatures desamparades i als pobres vellets.

D. CASADEMONT

185. Els cèntims destinats al cine els he empleat per una subscripció per ajudar a un moribunde.

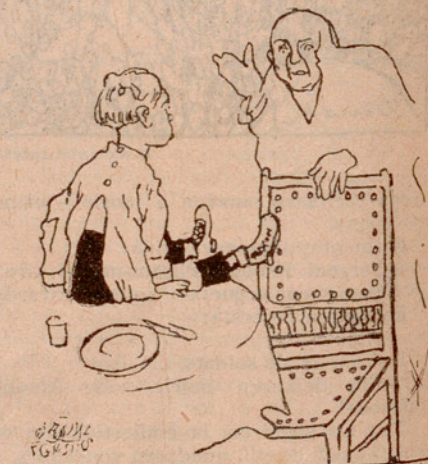
O. CRESTONI
15 anys

186. He lograt, amb el meu esforç, formar, amb altres amics, un grop que té per fi propagar el catalanisme.

C. CABALLÉ DE LA N.

187. He ajudat vàries misses en homenatge a Déu perquè ens concedeixi salut i pau.

MIQUEL SABATÉ

— Què fas aquí dalt?
— El que vostè m'ha dit: «Assen-te a la taula.»

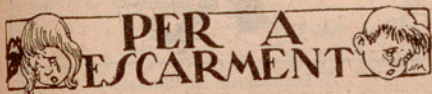
LA FESTA A L'ASIL
DE SANT JOAN DE DÉU

Ja està fixada definitivament la data en que ha de celebrar-se la enternidora solemnitat d'amor i confraternització infantil, a que donà origen la iniciativa del nen mainadista Enric Rafel.

La setmana passada el director de l'Orfeó Barcelonès, N'Enric Gibert, i el Guia Joan en representació de tota la Redacció de LA MAINADA, es reuniren amb el Rnt. Superior de l'Asil de Sant Joan de Déu i senyalaren la diada de Reis com la més a propòsit per a un festival d'infants.

L'Orfeó Barcelonès omplirà tota la tarda d'aquell dia. I no sols amb cants d'homes, sinó amb cançons amb gestos, interpretades per nois. Es gairebé segur que un dels espectacles plàstics i rítmics serà la formosíssima «Festa de San Nicolau», presentada amb gran riquesa de trajos.

Els asilats, que han arribat a tenir notícies d'això, estan d'allò més engrescats: i esperen amb ànsia l'Epifania pròxima. Al matí, joguines; i a la tarda, Gran Festa! Gràcies a la Caritat, que és una de les fades que fa bell el món i atrau la mirada de Déu els seus àngels!

NOIS, ANEU AMB COMPTE!

— A la Ronda de Sant Pau, davant dels Escolapis, la motocicleta número 1390 va atropellar el noi Ferran Esteban, de 8 anys, i li va causar contusions a la cara i fractura de la cama dreta.

— Al carrer de Verdi, el noi Pere Jordi, de set anys, es ficà una moneda a la boca, tot jugant. Se li va encastar a la gola, i amb prou feines li van poder treure unes dones veïnes, quan estava gairebé mig asfixiat.

— Al carrer de Pere IV un carro atropellà al nen Agustí Cano, de tres anys, i li va produir contusions de consideració al ventre.

— L'automòbil 744, passant pel carrer de les Corts, atropellà a Enric Casanovas Ceprian, de 7 anys, i la causà ferides greus.

— A la carretera del port, una bicicleta atropellà la nena Jacinta Borràs, de 4 anys, i li va produir contusions a la cara.

Aneu amb compte, nois! Aneu amb compte!

QUADRET D'ESTIU

Es la mig-diada d'un dia d'estiu. La mar, quieta i tranquil·la, reposa damunt de les seves profunditats. Al lluny, l'horitzó brunyit es va aixecant per damunt de les aigües, resplendent i clar com un mirall. Les aigües, mogudes pel bes suau de l'oreig, es van gronxant d'ací d'allà, fent petits saltirons, amb seguit murmuri...

El sol, amb sos raigs d'or, envia el seu bes ardent damunt de les petites casetes, humils vivendes de pescadors que, clavades damunt la sorra, romanen dia i nit, donant repòs a aquells que durant el dia van a cercar el pa mar endins, desafiant temporals i tempestes.

Allà, endins, endins, on l'aigua biavença sembla tocar el cel, s'albira la silueta d'alguna barca que va lliscant per damunt de les aigües en busca de pesquera... i una columna de fum negrenc, vomitat per la xemeneia d'un vapor que, en mig d'una gran esplanada d'aigua, va fent via vers llunyans països... I, aquí enfora, prop la sorra, pescant al bolitx o a l'artet, quiscuna barca es reflexa tremolosa en les emmirallades aigües...

Per l'ombra de les barques que, atracades, reposen damunt la sorra, algun que altre pescador fa mig-diada.

Davant de sa caseta, sota l'ombra d'un cobert, una dona teixeix unes teles d'artet.

Una nina de cabells rossos i esguard xamós, va corrent per la platja, banyant-se els peus vora les ones, que semblen besarlos-hi amb dolces carícies, com retent-li vassallatge...

MARTÍ DUATIS ITARTE

Agost, 1921

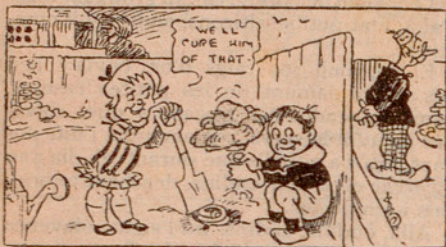
— No has caçat cap perdiu?

— No. Però em penso haver caçat un refredat molt fort.

Allò que fa riure els altres nois

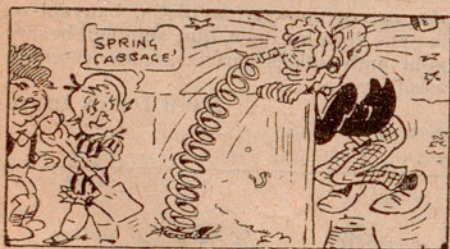
CONTRA LA TAFANERIA

— Un escarment hem de fer a n'aquest vell tafaner.

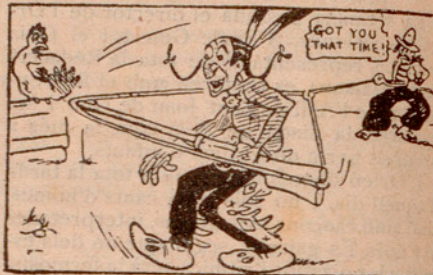
— Mira-te'l bocabadat ensumant el què hem plantat.

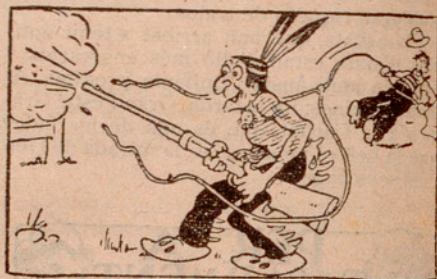
— Ja ho ha vist? Doncs tingui això! I aprenquí bé la lliçó!

(Del Chips)

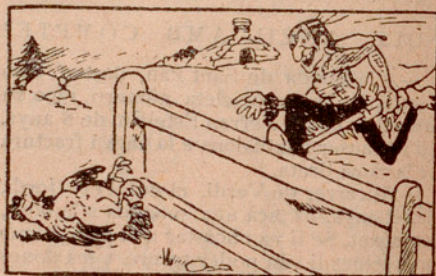
UN BON TRET!

— M'ha tirat el llag, cordolent!

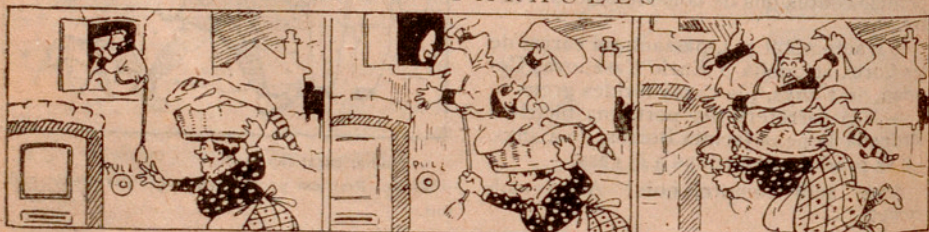
— Però un tret em lliurarà.

— I a més m'emporto una gallina d'ell!

(Del Comic Cuts)

SENSE PARAULES

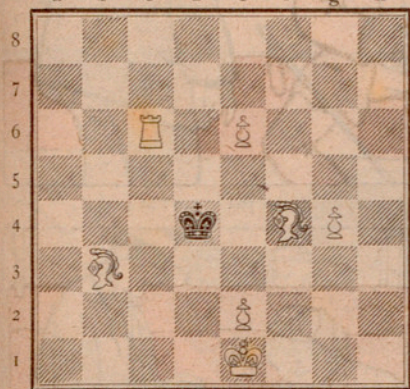

(De Lot-o'-Fun)

JARDINET DE PASSATEMPS

SECCIÓ D'ESCACS

PROBLEMA N.º 3, per JOSEP PALUZIÉ
a b c d e f g h

BLANQUES

Les Blanques juguen i donen mat en dues jugades

Solució al problema n.º 2: D e1 - c3

ENDEVINALLES

JEROGLÍFIC, per J. B. B.

TARGETA, per RAMON VILARDELL

Lleó Riu Grader

Combinar aquestes lletres de manera que donin el nom d'un carrer de Barcelona.

LOGOGRAF NUMÉRIC, per J. BAREA

1	2	3	4	5	6	7	8	Nació d'Europa
4	2	3	4	5	6	7		Animal
1	2	3	4	7	8			En les cases
6	3	5	4	7				En el Parc
2	8	2	4					Poble català
6	7	4						Animal
8	7							Nota musical
6								Consonant

ENDEVINALLA, per CATELLUS

Cent cavallers blancs,
cadascú una cel·la,
estan ben tancats
dins la fortalesa;
cent cavallers blancs
amb cuirassa negra.

BALDUFA NUMÉRICA, per X.

2	3					Utensili de pesca
1	3	3	4	5		Nom d'home
3	4	5	2			Animal
3	2	1				A Barcelona n'hi ha
3	2					Part del cos
1						Consonant

ACCENTÍGRAF, per J. JULIÀ i F. BARCELÓ

En *tot* que està fet un espavilat
va *total* un moneder
que després resultà ésser
del *tot* de la Mercè.

Solucions a les endevinalles del número anterior

Al logogrif numéric: Géroni.

A la targeta: Lo somni de Sant Joan.

A l'acròstic: LA MAINADA - Lòpez - Picó - Artís - Campmany - Lagua - Rovira - Carner - Salvat - Arderiu - Riba.

A la mudança: Maj - mel - mil - mol - mul.

A la conversa: Nata.

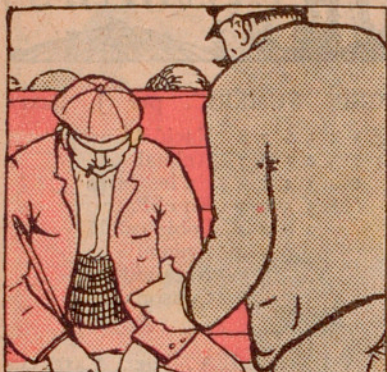
Els eixerits endevinaires

Han endevinat totes les solucions del número 20 els nostres estimats amics Florentina Vilallonga i Mercè Jurado.

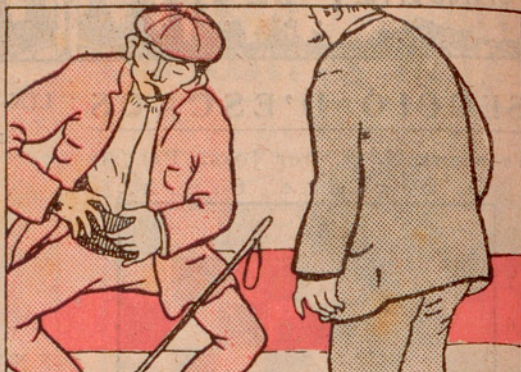
Han resolt el problema número 1 dels escacs els nostres amics Enric Prats i Puig, els Germans Soler, Ramon Aramon i En Roc de Girona.

A. Artís, imp. — Vich, 16 : Tel. 1471 G : Barcelona

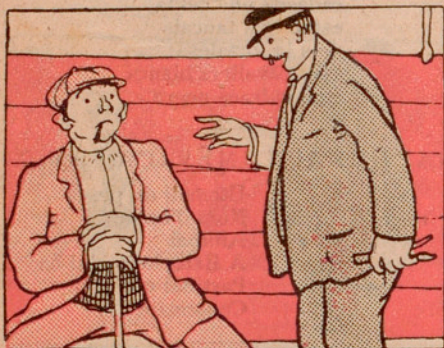
EL MITJÀ DE CÀN SISQUELLA ÉS MÉS LLEST QUE UNA CENTELLA

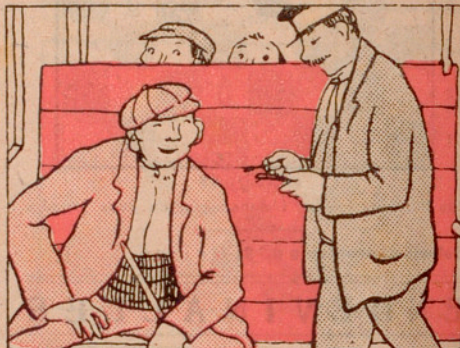
— Ep, mestre ! El bitllet !

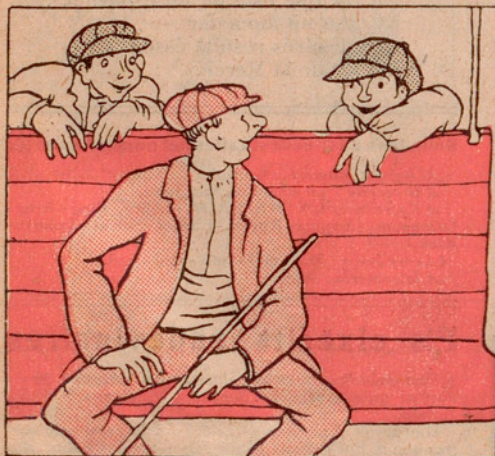
— Vafàlisto ! No sé pas on me l'he posat !

— Dec haver-lo perdut...
— Però si el porteu a la boca !

— Redena ! Mireu que sóc distret !
— Qnina manera de mullar-lo de saliva !

— Que n'ets de tanasi, Quim !
— Mira que tenir el bitllet a la boca, i cercar-lo ! Ruc !

— Sí, ruc, ruc !... Vefeu com me les hauria endegades per a borrar la data atrassada i viatjar de franc !

LcLA
A